

Sygn. akt IV Ka 30/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy IV Wydział Karny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Mirosław Kędziński - sprawozdawca
Sędziowie SO Adam Sygit

SO Małgorzata Lessnau-Sieradzka

Protokolant st. sekr. sądowy Agnieszka Scheffs

przy udziale Antoniny Kasprowicz-Czerwińskiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej w

Bydgoszczy

po rozpoznaniu dnia 5 marca 2015 r.

sprawy **P. S.** s. F. i B. ur. (...) w K.

oskarżonego z art. 244 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 31 października 2014 r. sygn. akt IV K 104/14

-utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

-zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. K. - Kancelaria Adwokacka w B. kwotę 516,60 (pięćset szesnaście 60/100) złotych brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

-zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i jego wydatkami obciąża Skarb Państwa.

1

UZASADNIENIE

P. S. oskarżony został o to, że w okresie od lipca 2011r. do 3 października 2011r. w B., nie stosował się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy III Wydział Karny sygn. akt III K 201/11 zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną S. Z. w ten sposób, że wysyłał na jej telefon komórkowy sms-y oraz nawiązywał kontakt poprzez portale społecznościowe, tj. o czyn z art.244 kk.

Wyrokiem z dnia 31 października 2014r. w sprawie IV K 104/14 Sąd Rejonowy w Bydgoszczy oskarżonego P. S. uznał za winnego tego, że w okresie od lipca 2011r. do stycznia 2012r. w B. nie stosował się do orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 17 maja 2011r. sygn. akt III K 201/11 zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną S. Z. w ten sposób, że kontaktował się z nią telefonicznie oraz poprzez portale społecznościowe, tj. przestępstwa z art.244 kk i za to na podstawie art.244 kk skazał go na karę roku pozbawienia wolności ; na podstawie art.69§ 1 kk w zw. z art.70§1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 5 lat próby; na podstawie art.73§1 kk oddał oskarżonego pod dozór kuratora sądowego w okresie próby; zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. J. K. kwotę 1.298,88 zł tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonemu P. S.; zwolnił oskarżonego od uiszczenia opłaty i ponoszenia kosztów procesu w sprawie, obciążając nimi Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku złożył obrońca oskarżonego, zaskarżając go w całości.

Orzeczeniu zarzucił:

1. na zasadzie art.438 pkt 3 kpk błąd w ustaleniach faktycznych mający istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, polegający na przyjęciu, iż oskarżony dopuścił się popełnienia przypisanego mu czynu;
2. na zasadzie art.438 pkt 2 kpk obrazę przepisów postępowania, tj. art.7 kpk w zw. z art.424§1 pkt 1 kpk polegającą na bezzasadnej odmowie wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego oraz na bezzasadnym uznaniu za wiarygodne zeznań świadka S. Z.;
3. na zasadzie art.438 pkt 2 kpk obrazę przepisów postępowania, tj. art.391 §1 kpk poprzez naruszenie zasady bezpośredniości;
4. na zasadzie art.438 pkt 2 kpk obrazę przepisów postępowania, tj. art.193 kpk poprzez pominięcie dowodu z opinii sądowo-psychologicznej dotyczącej zeznań pokrzywdzonej.

W konkluzji obrońca wniósł o zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

2

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja obrońcy oskarżonego jest bezzasadna i na uwzględnienie nie zasługiwała.

W ocenie Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie brak jest bowiem jakichkolwiek podstaw do postawienia sądowi meriti zarzutu dokonania błędnych ustaleń faktycznych oraz zarzutu dokonania obrazy przepisów postępowania.

Ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji w niniejszej sprawie oparte zostały o wszechstronną, wnikliwą i kompleksową analizę ujawnionych w sprawie dowodów, których ocena nie wykazuje błędów natury faktycznej i logicznej, zgodna jest ze wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego i nie wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów, chronionej treścią art.7 kpk. Natomiast lektura uzasadnienia sporządzonego przez Sąd orzekający, dowodzi że jest ono szczegółowe i odniesiono się w nim do wszystkich dowodów przeprowadzonych na rozprawie, przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego, w sposób przewidziany treścią art.424 kpk. Sąd odwoławczy w pełni się z nim utożsamia, wobec czego czuje się zwolniony od ponownego szczegółowego przywoływania tych samych okoliczności.

Zarzut błędów w ustaleniach faktycznych może zostać uznany za słuszny tylko wówczas, gdy zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania oraz wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego, bądź jest rezultatem oceny obciążonej nieuprawnioną dowolnością. Zarzut taki nie może się sprowadzać do zwykłej polemiki z ustaleniami sądu, lecz do wykazania jakich mianowicie konkretnych uchybień w zakresie zasad logicznego rozumowania dopuścił

się sąd w ocenie zebranego materiału dowodowego. Możliwość zaś przeciwstawienia ustaleniom sądu orzekającego odmiennego poglądu nie może prowadzić do wniosku o dokonaniu przez sąd błędu w ustaleniach faktycznych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 20 lutego 1975r OSNPG 1975/9/84; także wyrok Sądu Najwyższego z 22 stycznia 1975r OSNKW 1976/2/64).

Apelacja obrońcy w zakresie podniesionych zarzutów obrazy przepisów postępowania, podejmuje w gruncie rzeczy jedynie gołosłowną polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu Rejonowego, prezentując nader wybiórczą i subiektywną optykę dowodów oraz poczynionych na ich podstawie ustaleń. Argumenty przywołane przez autora apelacji żadną miarą nie mogą przekonywać co do tego, iżby dowody, które stanowiły dla Sądu I instancji podstawę ustaleń faktycznych ocenione zostały w wadliwy sposób i obarczone były takimi mankamentami. Tymczasem to właśnie apelujący usiłuje w sposób dowolny wykazać prawdziwość tez postawionych w swym środku odwoławczym, zasadzając je wyłącznie na własnych subiektywnych ocenach i przekonaniach, natomiast przywołana tamże argumentacja, z przytoczonych powodów, w żaden sposób nie może zostać uznana za uprawnioną z punktu widzenia zasady swobodnej oceny zgromadzonych dowodów. prawidłowego rozumowania, a także wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego.

3

Odnosząc się zaś bardziej szczegółowo do poszczególnych zarzutów odwoławczych, stwierdzić należy, co następuje :

Skarżący postawił Sądowi I instancji zarzut naruszenia art.7 kpk poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów.

Odnosząc się do tego zarzutu, stwierdzić należy, że przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych, pozostaje pod ochroną prawa procesowego (art.7 kpk) wtedy ,gdy:

-jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy całokształtu okoliczności sprawy

(art.410 kpk) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art.2§2

kpk),

- stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na

korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art.4 kpk),

-jest wyczerpująco i logicznie - z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia

życiowego - uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (art.424§1 pkt 1 kpk).

W ramach realizacji zasady zawartej w art.7 kpk sąd ma prawo uznać za wiarygodne zeznania świadka (lub wyjaśnienia oskarżonego), co do niektórych przedstawionych przez niego okoliczności i nie dać wiary zeznaniom tego samego świadka (czy też wyjaśnieniom oskarżonego), co do innych okoliczności - pod warunkiem jednak, że swoje stanowisko w tej kwestii w sposób przekonujący (jak ma to miejsce w niniejszej sprawie) uzasadni (OSNKW 1974/7-8/154, OSNKW 1975/9/133).

Wszystkie te wymogi spełnia ocena dowodów, o której mowa w apelacji (a także pozostałych zebranych w sprawie) dokonana przez Sad I instancji i zaprezentowana w szczegółowym uzasadnieniu wyroku.

Skoro więc ocena zebranych w sprawie dowodów, a więc wyjaśnień oskarżonego, zeznań świadków, opinii biegłych i dokumentów dokonana została przez Sąd Rejonowy z należytą starannością i wnikliwością , nie zawiera błędów natury logicznej, jest zgodna ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, to pozostaje ona pod ochroną art.7 kpk.

Obrońca nie wykazał w skardze apelacyjnej , aby w zaskarżonym wyroku, przy ocenie wyjaśnień oskarżonego i zeznań świadków, Sąd dopuścił się obrazy art.7 kpk.

Sąd Rejonowy dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego tej części rozważył szczegółowo i wszechstronnie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku zeznania wszystkich świadków oraz wyjaśnienia oskarżonego. Wskazał którym i dlaczego dał wiarę oraz którym zeznaniom i wyjaśnieniom nie dał wiary, przedstawiając motywy swoich ocen.

W istocie bowiem apelacja zawiera po prostu odmienną ocenę dowodów, korzystną dla oskarżonego i sprowadza się do założenia, że zeznania świadków którzy zeznawali „niekorzystnie” dla oskarżonego, są niewiarygodne i należy odmówić dania im wiary, a uznać za wiarygodne odmienne twierdzenia oskarżonego.

Analiza zgromadzonego materiału dowodowego przekonuje, że w kwestiach istotnych w sprawie, zeznania (...)i M. Z., M. W. są konsekwentne i stanowcze i ze sobą zbieżne. Nadto ich zeznania mają swoje potwierdzenie w bilingach rozmów telefonicznych S. Z. z oskarżonym oraz wydruki z komunikatora internetowego.

4

Podnoszenie przeciwko ocenie zeznań tych świadków - dokonanej przez Sąd Rejonowy w sposób spełniający wszystkie omówione wyżej wymagania procesowe, na co wskazuje treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku - tych samych zarzutów, które były przedmiotem rozważań i krytycznej analizy Sądu Rejonowego, jest więc bezskuteczne.

Nadto sam obrońca nie podniósł, żadnych okoliczności które czyniłyby ocenę Sądu błędną.

W konsekwencji Sąd odwoławczy dzieląc w całości argumentację zawartą w rzeczowym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, pragnie w pełni się do niej odwołać, nie dostrzegając w związku z tym konieczności ponownego jej szczegółowego przytaczania.

Tak więc w sytuacji, gdy kontrola apelacyjna uzasadnia stwierdzenie, że zaskarżony wyrok znajduje pełne oparcie w prawidłowo dokonanej ocenie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego i ujawnionego w postępowaniu (art.410 kpk), nie ma podstaw do zdyskwalifikowania zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Sąd odwoławczy nie podziela twierdzeń apelującego odnośnie dowodu z opinii biegłego S. M.. Obrońca nie wykazał w skardze apelacyjnej, aby w zaskarżonym wyroku, przy ocenie opinii tego biegłego, Sąd dopuścił się obrazy art.7 kpk. Uzasadniając tak sformułowane zarzuty, obrońca poza wyłącznie polemicznymi twierdzeniami o pominięciu tego dowodu, nie przedstawił przekonującej argumentacji mogącej świadczyć o popełnionym w tym zakresie przez Sąd pierwszej instancji - przy ocenie dowodów - błędzie, a w szczególności o naruszeniu reguł oceny dowodów przez Sąd I instancji. W istocie bowiem apelacja zawiera po prostu odmienną ocenę dowodów i sprowadza się do założenia, że dowody korzystne dla oskarżonego są wiarygodne i należy dać im wiarę, a uznać za niewiarygodne dowody odmienne.

Sąd nie podziela twierdzeń obrońcy oskarżonego jakoby opinia biegłego, na podstawie której Sąd rozstrzygnął sprawę, nie została należycie przeanalizowana. Wbrew tym twierdzeniom Sąd Rejonowy dokonał jej należytej oceny a to, że ocena ta nie spełnia oczekiwań strony z punktu jej interesów procesowych, nie może mieć decydującego znaczenia.

Nie jest też zasadny zarzut naruszenia przez Sąd zasady bezpośredniości poprzez nieprzesłuchanie na rozprawie S. Z.. Odnosząc się do tego zarzutu stwierdzić należy co następuje:

Zgodnie z brzmieniem art. 391 § 1 k.p.k. oraz poglądem ugruntowanym w orzecznictwie i doktrynie pobyt świadka za granicą (jeżeli nie jest czasowy) jest samodzielną podstawą do odczytania protokołów jego zeznań bez względu na ich wagę dla prowadzonego postępowania (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2003 r., V KK 150/02, LEX nr 77022 oraz wyroki Sądu Apelacyjnego w Krakowie: z dnia 7 lipca 2011 r., II AKa 119/11, KZS 2011/10/34; z dnia 19 listopada 2002 r., II AKa 307/02, KZS 1/03 poz. 24 i z dnia 22 listopada 2006 r., II AKa 168/06, KZS 1/07 poz. 49). Należy bowiem podzielić zapatrywanie, iż art. 391 k.p.k. daje sądowi pełne i bezwarunkowe uprawnienie do odczytania zeznań świadka w razie zaistnienia sytuacji określonych w dyspozycji tego przepisu. Sytuacje te wymienione są w

sposób kazuistyczny i stanowią zamknięty zbiór, w ramach którego może być realizowane uprawnienie sądu do odczytywania protokołów uprzednio złożonych zeznań i uprawnienie to nie napotyka

5

jakiegokolwiek ograniczenia poprzez to, iż waga odczytywanych zeznań jest kluczowa dla prowadzonego procesu (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2014 r. III KK 117/14, Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 1 lutego 2008 r., II AKa 382/07, Prok. i Pr.-wkl. (...), wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 24 kwietnia 2013 r. II AKa 113/13). Charakterystyczne jest też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2014 r. II KK 1/14 zgodnie z którym „niemożność doręczenia świadkowi wezwania, o ile jest rzeczywista i trwała, stanowi samoistną przesłankę zezwalającą na odczytanie złożonych poprzednio przez niego zeznań w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem w tej lub innej sprawie albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę. Do skorzystania z przewidzianego w przepisie art. 391 § 1 k.p.k. uprawnienia wystarczająca jest względna niemożność doręczenia wezwania świadkowi, nie dająca się usunąć do końca przewodu sądowego”. Poglądy te mają treść pełną akceptację w doktrynie (por. R. A. Stefański (w:) J. Bratoszewski, L. Gardocki, Z. Gostyński. St. Przyjemski. R. A. Stefański, St. Zabłocki Komentarz do kodeksu postępowania karnego, tom II, 2004, s. 721 i wskazane tam orzeczenia).

Rzeczą Sądu odwoławczego było zatem na gruncie sformułowanego zarzutu bezpodstawnego zastosowania przepisu art. 391 § 1 k.p.k., poddanie analizie sposobu procedowania sądu pierwszej instancji, czynności zmierzających do sprowadzenia świadka na rozprawę celem jego przesłuchania. Podkreślenia wymaga, że w niniejszej sprawie Sąd pierwszej instancji podjął takie starania celem bezpośredniego przesłuchania na rozprawie tego świadka, które okazały się bezskuteczne. Sąd Rejonowy nie miał możliwości doręczenia świadkowi wezwania wobec faktu, że liczne czynności podjęte w tym zakresie, także z wykorzystaniem policji, nie doprowadziły do ujawnienia miejsca pobytu świadka (k.355 i 364 akt sprawy). Z notatek policyjnych wynika, że świadek S. Z. (podobnie jak jej matka) od 2 lat mieszkają na terenie Anglii, bliższego adresu nie zdołano ustalić a termin ich powrotu do kraju nie jest znany. Nie zna też adresu pobytu ich matka i babka, a mieszkanie zajmowane dotąd przez świadków zostało wynajęte. Wszystko to pozwala na wniosek, iż wystąpiła w sprawie ważna przyczyna braku stawienia świadka na rozprawie, niezależna od Sądu orzekającego w I instancji pozwalająca na odczytanie zeznań S. Z. w trybie art. 391 § 1 k.p.k., do którego doszło na rozprawie w dniu 19 września 2014 r.

Konkludując zatem, pobyt świadka S. Z. (podobnie zresztą jak i jej matki) za granicą stanowił w pełni samodzielną podstawę do odczytania na rozprawie protokołów złożonych poprzednio przez nią zeznań. Jedynym warunkiem, jaki stawia się sądowi korzystającemu z uprawnień wynikających z art. 391 § 1 k.p.k., jest ustalenie, że pobyt świadka za granicą jest długotrwały (lub stały), a nie związany jedynie z czasowym pobytem. Przesłanka ta została ukształtowana głównie przez praktykę sądową respektującą w sposób należyty prawo oskarżonego do obrony w jawnym procesie opartym, na ile to tylko możliwe, na bezpośrednio przeprowadzonych dowodach. Należy jednak zaznaczyć, iż w ujawnione w ten sposób w niniejszej sprawie zeznania S. Z. zostały poddane przez Sąd Okręgowy wnikliwej ocenie, zaś na skutek całościowej analizy zgromadzonego materiału dowodowego zostały poddane weryfikacji co do ich wiarygodności i przydatności dla poczynienia prawdziwych ustaleń faktycznych. W

6

konsekwencji należy uznać, iż postępowanie Sądu a quo w tym zakresie było w pełni prawidłowe i w żadnym stopniu nie rzutowało na trafność poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, bezpośrednie przesłuchanie S. Z. na rozprawie nie było też niezbędne, albowiem sąd dysponował innymi istotnymi dowodami, pozwalającymi na poczynienie ustaleń w przedmiocie sprawstwa oskarżonego i jednocześnie umożliwiającymi weryfikację zeznań tego świadka. Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie dawał też możliwość pozytywnej weryfikacji relacji procesowych świadka S. Z.. Należy podkreślić, że relacje S. Z. w zakresie kontaktów z oskarżonym zostały potwierdzone dowodami pośrednimi w postaci zeznań innych świadków a zwłaszcza bilingami rozmów telefonicznych S. Z. z oskarżonym oraz wydrukami z komunikatora internetowego.

Zatem, trafny jest wniosek Sądu I instancji o braku racjonalnych podstaw faktycznych do kwestionowania wartości dowodowej relacji świadka zwłaszcza że przeciwnych argumentów w tym zakresie nie dostarczył obrońca w swojej apelacji.

Konsekwencją powyższego stanowiska sądu odwoławczego jest nieuwzględnienie apelacji obrońcy i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Orzeczenie o kosztach sądowych oparto o brzmienie przepisów art.636§1 kpk i art.624§1 kpk, mając na uwadze aktualną sytuację majątkową oskarżonego.